

reisen gjennom de forskjellige muslimske syn på moral, etikk, matvaner, alkohol, kvinneverdigheter, sex, polygami, død, ritualer, ideologi og fundamentalisme, veid opp mot fasiten i Koranen og hadith. Boken er litt for liten til å romme alle sider av religionen, men er en god start for den søkende.

Språket er lett å forstå, men de arabiske ordene kan være vanskelige for den utrente. Boken foreligger i pocketutgave. Under tegnede reagerer på omslaget, som viser kvinner i slør. Nok en bok om islams kvinneundertrykkelse, vil mange tro, men det er den ikke. Jeg tror boken vil bidra til bedre forståelse av muslimer som mennesker.

Amer Mohammad Niaz
Seljord helsesenter

Lykken er å vandre

Knut B. Lykken

Turglede med konger og kunstnere

287 s, ill. Arvika: Lykken Konsult, 2005.

Pris NOK 429

ISBN 91-631-7233-x

«Nu er jeg staalsat, jeg følger det Bud, der byder i Høiden at vandre! Mit Lavlandsliv har jeg levet ud; her oppe paa Vidden er Frihed og Gud, Der nede famler de andre.»

Hvem skulle trodd at bymannen

Henrik Ibsen kunne skrive noe slikt? Men faktum er at både han og mange andre av våre kulturpersonligheter på 1800-tallet var glade i friluftsliv og oppfattet fjellturer som en spennende oppdagelsesreise til det ukjente Norges indre.

Denne boken er skrevet av en norsk barnelege som riktignok har slått seg ned i Sverige, men som er forblitt trofast mot sitt medlemskap i Den Norske Turistforening og som hele livet har hatt fjellvandring og gamlelandet som sin kjæreste fritidssysel.

Men i stedet for å presentere egne turer, gir han leseren et vidt historisk spekter av svensk og norsk historie, knyttet til naturopplevelser i Norge, i hovedsak fra unions-tiden 1814–1905. I bokens første 50–60 sider gis det korte glimt av rikshistorien, mens vi i resten presenteres for de egentlige oppdagerne – «turister», som vi vel ville kalt dem i dag. Vi stifter bekjentskap med malerne, dikterne, eventyrfortellerne, musikerne og forskerne som gjennom sine vandring i fjellstrøkene kom i personlig kontakt med den folkekulturen som vi i dag kaller nasjonalromantikken. Ja, selv de kongelige bernadottene gjorde seg – til dels ved temmelig hasardiøse reiser i den norske

fjellheimen – kjent med denne isolerte utpost i Europa, hvor kulturen ble oppfattet som «ufordervet» og ekte, ennå upåvirket av strømningene utenfra.

Det fortelles om en pionertur gjennom Jotunheimen i 1876, hvor den engelske eventyren William Slingsby (1849–1929) besteg Store Skagastølstind sammen med forfatterens oldefar, reinjegeren Knut Lykken. Den sindige fjellbonden vil ikke følge den unge, dumdristige engelskmannen, utstyrt med spiker under støvelsålene, opp den siste iskledd vegg mot toppen. Det blir likevel Lykken som ved sine kjemperefter forhindrer at Slingsby styrter i døden på turen ned. Kanskje er det en blanding av misunnelse og såret forfenglighet som er årsaken til at Knut i de påfølgende årene baktales og kritiseres, med ufine og ufortjente beskyldninger om manglende mot. Et kapittel av boken blir dermed en slags familiær rehabilitering.

Imponerende er alle illustrasjonene som forfatteren på egen hånd har plukket frem fra kjente og ukjente kilder. også papirkvaliteten i dette kvartformatet er av beste sort. Med utgivelse av en så påkostet trykksak fra eget forlag er det ikke til å unngå at prisen blir høy. Boken er imidlertid verd en større utbredelse og anbefales til alle historieinteresserte vandringsmenn og -kvinner.

Per Holck

Anatomisk avdeling
Institutt for medisinske basalfag
Universitetet i Oslo

Fascinerende om eneggede tvillinger

Nancy L. Segal

Indivisible by two

Lives of extraordinary twins. 280 s, ill.

Cambridge, MA: Harvard University Press,

2005. Pris GBP 16

ISBN 0-674-01933-4

Psykologen Nancy L. Segal er en av verdens ledende tvillingforskere, som både bidrar i atferds-genetikk og evolusjonspsykologi. Hun gav en viktig oversikt over tvillinger og hva de kan lære oss om menneskets atferd i 1999 (1). Hennes nye bok *Indivisible*

by two tar opp den menneskelige historien bak 12 spesielle enheter av eneggede tvillinger, trillinger og firlinger. Hun forteller engasjerende historier om personene og krydrer det hele med fagmannens vurdering.

Segal har delt boken opp i fire bolker. Den første handler om tvillinger som er atskilt ved fødselen, men som oppdager hverandre

som voksne. Det er tankevekkende hvordan like gener gir lik utforming, på tross av forskjellige miljøer. Dette kommer ikke minst frem gjennom et av parene, der den ene gutten blir oppdratt som jøde i Trinidad, mens den andre blir oppdratt som katolikk i Tyskland, akkurat da Hitler kom til makten. Dette kapitlet får også tydelig frem hvordan miljøet gjør dem ulike på en del grunnleggende måter hva gjelder holdninger.

Andre bolk handler om det forfatteren kaller variasjoner over vanlige temaer. Her møter vi to tvillingsøstre som er ekstremt sky og som ikke klarer å prate med andre enn dem de kjenner godt. Leseren fascineres også av et sett trilling der to er heteroseksuelle og én er homoseksuell. En annen historie handler om to eneggede tvillingsøstre, der en føler seg som kvinne og den andre som mann. Mannen har i dag opphørt å eksistere (kjønnsskifte).

Tredje bolk handler om ekstraordinære omstendigheter. Her møter vi den tragiske skjebnen til to tvillingsøstre som overlevde legen Josef Mengeles eksperimenter i Auschwitz. Vi blir også kjent med to tvillingsøstre, der den ene mister livet i angrepet på World Trade Center i 2001. Det tredje kapitlet handler om to kanadiske ektepar, som begge adopterer jenter fra Kina. De oppdager at jentene faktisk er eneggede tvillinger, og leseren blir kjent med hvordan foreldrepårene innordnet seg for at jentene skulle treffe hverandre jevnlig.

Fjerde bolk, som Segal har kalt dagliglivets undere, tar opp uvanlige relasjoner som vokser frem i familier med tvillinger. Vi møter to tvillingsøstre der den ene ikke kan få barn, men der søsteren fungerer som surrogatmor for henne, med sæd fra den ufruktbare mann. Et annet kapittel tar opp to eneggede tvillingpar der tvillingene gifter seg med hver sin tvilling fra det andre paret. Siste kapittel handler om et firlingepar.

Boken avsluttes av noen velvalgte vurderinger om den pågående debatten om kloning av mennesker. Segal undres over at ingen i denne diskusjonen har satt seg inn i tvillingstudier og hva de forteller oss om individuell utvikling og familieliv.

Indivisible by two er skrevet for allmennmarkedet, men med et utfyllende notesystem med litteratur og kommentarer av størst interesse for fagfolk. Målgruppen er derfor ikke bare flerlinger og deres familier, men alle som fascineres av likheter og forskjeller mellom tvillinger. Segal er ikke bare en god fagmann, men en inspirerende forfatter. Det er vanskelig ikke å bli oppslukt av boken.

Iver Myrsterud

Biologisk institutt
Universitetet i Oslo

Litteratur

1. Segal NL. *Entwined lives: Twins and what they tell us about human behavior*. New York: Dutton, 1999.